

Vrouw en ambt

Veel aandacht trekt het begin september verschenen deputatenrapport waarin aan de GS wordt voorgesteld om uit te spreken dat de door deputaten beredeneerde visie dat ook zusters tot het ambt geroepen moeten kunnen worden, past binnen de bandbreedte van de Schrift en van wat gereformeerd mag heten. Ook ons blad geeft er dit keer (maar ook al in het vorige nummer) veel aandacht aan. In deze Persrevue een enkele reactie van buiten onze kerken.

Allereerst één die er niet om liegt. In het *Reformatorsch Dagblad* van 7 september verscheen het volgende hoofdredactionele commentaar (titel: ‘Standpunt over vrouw in ambt GKV’):

Een bekende volkswijsheid leert dat je bij ieder voorstel argumenten kunt aandragen om er naartoe te praten en evengoed redenen kunt bedenken om ervan af te praten. Zelden is er één overtuigend en afdoend argument waar niets tegen in valt te brengen.

Dat gevoel bekruipt mensen als ze kennisnemen van de ommezwaai die de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt (GKV) lijken te maken op het punt van de vrouw in het ambt. Ruim tien jaar geleden was binnen de GKV nog de algemene lijn: de vrouw mag op grond van de Bijbel geen kerkelijke ambten bekleden. Nu ligt er een deputatenrapport dat stelt dat vrouwen gewoon toegelaten kunnen worden. De visie dat naast mannen ook vrouwen in de kerkelijke ambten mogen dienen past binnen de bandbreedte van wat Bijbels en gereformeerd kan worden bestempeld, zo stelt het deputaatschap.

Het feit dat veel nieuwtestamentische gegevens zich lijken uit te spreken tegen de vrouw in het ambt, heeft volgens de opstellers van het rapport vooral te maken met de invloed van de toenmalige cultuur. Inmiddels weten de gereformeerde deputaten beter. Er zijn ook andere visies mogelijk en dus is er geen overwegend bezwaar in te brengen tegen toelating van de vrouw op de preekstoel of in kerkenraadsbanken.

Met deze ommezwaai krijgt in ieder geval de socioloog G. Dekker gelijk. Hij heeft meer dan eens beweerd dat als neocalvinisten gaan schuiven het meestal ook heel hard gaat. Dat de GKV binnen tien jaar deze draai maken, onderstreept zijn bewering.

Nu zij Dekker zijn gelijk gegund, maar de ommezwaai is wel ernstig. Hierbij is immers niet alleen de visie op het ambt in het geding, maar dit raakt ook het verstaan van de Bijbel. Al meer dan een eeuw geleden waarschuwde de Amerikaanse theoloog Benjamin Warfield niet te snel en te gemakkelijk te concluderen dat standpunten en gedachten in de Bijbel zijn beïnvloed door de cultuur uit Bijbeltijd. ‘Dat is vaak een list om het geloof in het allesomvattende en niet-tijdgebonden gezag van de Bijbel te ondergraven. Welk argument heb je nog om Bijbelse regels te verdedigen als het ene voorschrift tijdgebonden is en het andere niet?’ zo vroeg hij zich rond 1900 al af.

Een van de overwegingen van de deputaten van de GKV om toelating van vrouwen in de kerkelijke ambten te verdedigen is dat in onze tijd vrouwen zowel binnen als buiten de kerken veel werk doen en daarbij soms leidinggevende posities innemen. Waarom zouden ze dan halt moeten houden bij het deurtje van de preekstoel of bij het hekje van de kerkenraadsbank? Dat is de zaak omdraaien. Dan maak je de Bijbelse argumenten passend aan de huidige praktijk. De Bijbel is helder. De vrouw heeft in de christelijke gemeente geen ambtelijke taak te vervullen. In het Nieuwe Testament zijn daar voldoende argumenten voor aan te dragen. Wie dat als uitgangspunt neemt, hoeft nergens naartoe of van af te praten. Het Bijbels standpunt doet alle discussie hierover verstommen. Wie dat loslaat, gaat schuiven. En dat gaat dan inderdaad heel snel. Andere orthodox-gereformeerde kerken zijn gewaarschuwd.

Een heel ander getoonzette reactie was te vinden in *Opbouw* (21 sept.). Daarin neemt collega-persschouwer ds. Menko Biewenga delen van de samenvatting van het rapport over zoals *De Reformatie* van 6 september die publiceerde. Hij stelt de vraag of dit rapport een heel andere weg bewandelt dan het (NGK) VOP-rapport uit 2004, waarop vanuit onze kerken nogal kritisch gereageerd is. Het lijkt Biewenga toe dat het verschil 'meer optisch dan werkelijk' is. Hij schrijft:

Sta mij toe (ooit maakte ik deel uit van de commissie VOP van onze kerken) mijn eerste indruk te geven. In dit rapport lijkt mij de voortgang van het Koninkrijk van God de maatstaf te zijn waaraan concrete bijbelse voorschriften worden gemeten, om hun betekenis voor vandaag te bepalen. Prima, wat mij betreft, niets op tegen. Maar intussen zijn wel altijd wij het die dit bepalen; het criterium ligt buiten de bijbeltekst zelf. Mijns inziens moet hier hermeneutisch meer gezegd worden dan in dit rapport gebeurt, zoals dat wel expliciet gedaan werd in het rapport van de Nederlands-gereformeerde commissie uit 2004. Intussen ligt er nu wel een stevig stuk op tafel, waar nog heel wat over gesproken zal worden. Geen wonder dat het rapport veel werk maakt van een bespreking van de vraag hoe om te gaan met verschillende visies binnen de kerk. Voor een van huis uit monolithisch kerkgenootschap als de GKv, nagenoeg zonder enige traditie in het omgaan met verscheidenheid, is dat bepaald geen geringe opgave.

Afgezien van de hatelijke slotopmerking een reactie om te onthouden: *het criterium ligt buiten de bijbeltekst!* En de gevonden overeenkomst op dat punt mag nu mee de weg gaan bereiden voor een route richting kerkelijke eenheid met de NGK zoals Deputaten Kerkelijke Eenheid aan de komende GS voorstellen? Ik moet er niet aan denken.